

Katılım Stili İle İşlenen Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Öğrencilerin Sürekli Kaygı Düzeyine Etkisinin İncelenmesi*

Hulusi ALP^{1†}

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0001-9301-453X>

ÖZ

Beden eğitimi ve spor derslerinin işlenmesi, değişik öğrenme stillerinin yer aldığı geniş bir öğretim yelpazesine sahiptir. Bu öğretim stillerinin oluşu beden eğitimi ve spor derslerini işleme konusunda hem kolaylık sağlamakta hem de öğretme işini daha etkin kılmaktadır. Bu araştırma, “Katılım Stili İle İşlenen Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Öğrencilerin Sürekli Kaygı Düzeyine Etkisi” ni belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini; Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir ilkokulunda 5. ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; evreni oluşturan ve araştırmacının beden eğitimi ve spor derslerine girdiği 6A şubesindeki otuz (30) ve 6C şubesindeki otuz bir (31) toplam altmış bir (61) öğrenci oluşturmaktadır. İki sınıf arasında hangi sınıftaki öğrencilerle yaygın olarak kullanılan öğretim stillerinden komut (A stili) stili ile hangi sınıftaki öğrencilerle de katılım (E stili) stili ile ders işleneceğini belirlemek için basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Her iki sınıftaki öğrencilere de on altı (16) hafta boyunca beden eğitimi ve spor derslerinde yer alan ders müfredatı uygulanmıştır. Dersler basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 6A şubesindeki öğrencilerle komut (A stili) stiline göre 6C şubesindeki öğrencilerle de katılım (E stili) stiline göre işlenmiştir. Araştırma sonunda değerlendirme yapabilmek için araştırmanın başında ve sonunda “Beden Eğitimi Sürekli Kaygı Ölçeği” her iki sınıftaki öğrencilere çalışmanın başında ön-test olarak, çalışmanın sonunda da son-test olarak uygulanmıştır. Bu testin sonuçları spss istatistik programı ile yapılmıştır. Gruplar arası ortalama farklarının karşılaştırmasına, bağımsız t-testi ile bakılmıştır. Tip 1 hata için $\alpha = 0.05$ düzeyi alınmıştır. Komut stili ile ders işlenen 6A şubesi ile katılım stili ile ders işlenen 6C şubesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın 6C şubesindeki öğrencilerin lehine olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). 6C şubesindeki öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Araştırma sonucunda; katılım stili ile ders işlenen 6C sınıfındaki öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde ki sürekli kaygı düzeylerinin, komut stili ile ders işlenen 6A şubesindeki öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinden daha düşük olduğu görülmüştür. 6C şubesindeki öğrencilerin katılım stili ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde kendilerini daha iyi ifade edebildiklerinden dolayı öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin düşük olmasında etkisinin olduğu söylenebilir.

Orijinal Makale

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 07.10.2018

Kabul Tarihi: 19.12.2018

Online Yayın Tarihi: 31.12.2018

DOI: 10.30769/usbd.468030

Anahtar kelimeler:

Komut Stili,
Katılım Stili,
Beden Eğitimi ve Spor,
Sürekli Kaygı

* Bu çalışma, 7-9 Mayıs 2018 tarihleri arasında Manisa’da gerçekleştirilen 5.Uluslararası Spor Bilimleri Turizm Ve Rekreasyon Öğrenci Kongresi’nde Sözel Bildiri olarak sunulmuştur.

† **Soumlu Yazar:** Hulusi ALP, E-mail: ekim1778@gmail.com

Investigation of the Effect of Physical Education and Sport Courses on the Trait Anxiety Level of Students

Abstract

The teaching of physical education and sports courses has a wide range of teaching with different learning styles. The presence of these teaching styles makes it easier for teaching physical education and sports courses and also makes teaching more effective. The aim of this study is to determine the effect of Participatory Style Physical Education and Sports Lessons on Students' Trait Anxiety Level. The scope of the research; the students of 5th and 8th grade students in an elementary school affiliated to Aydın Provincial Directorate of National Education constitute the students. The sample of the research; constitutes totally sixty-one students, thirty students in the 6A branch and thirty one students in the 6C branch who formed the scope and entered the physical education and sports classes of the researcher. Between the two classes, simple random sampling method is used to determine the style of instruction (A style) from the commonly used teaching styles with the students in the classroom and the participation (E style) style with the students in the class. The students in both classes are given a course curriculum in physical education and sports courses for sixteen (16) weeks. The courses are arranged according to the style of style (E style) with the students in the 6A branch and the students in the 6C branch with the 6A branch determined by simple random sampling method. At the end of the study, in Physical Education Trait Anxiety Scale is applied as a pre-test at the beginning of the study and as a post-test at the end of the study. The results of this test are done by SPSS statistical program. The comparison of mean differences between groups is examined by independent t-test. For type 1 error, $\alpha = 0.05$ is taken. It is observed that there is a statistically significant difference between the 6A branch of the course and the 6C branch with the command style and the 6C branch and this difference is in favor of the students in the 6C branch ($p < 0.05$). Students in the 6C branch are found to have lower anxiety levels ($p < 0.05$). As a result of the research; It is observed that the levels of trait anxiety in the physical education and sports courses of the students in the 6C class with the attendance style are lower than the trait anxiety levels of the students in the 6A branch. It can be said that the students have an influence on the low level of trait anxiety because they can express themselves better in the physical education and sports courses which are performed with the participation style of the students in the 6C branch.

Original Article

Article Info

Received: 07.10.2018

Accepted: 19.12.2018

Online Published: 31.12.2018

Keywords:

*Command Style,
Participation Style,
Physical Education and
Sports,
Trait Anxiety*

GİRİŞ

Kaygı, çocukluk çağının en sık görülen hastalıklardan birini temsil etmektedir (Achenbach, 1982). Kaygı, bireylerin sebebini bilmediği, ama tehlikeli ve tehdit edici olarak kabul ettiği olaylar karşısında duyduğu huzursuzluk, bir çeşit korku veya bireylerin sosyal veya performans durumlarında belirgin ve sürekli bir şekilde korku duyması temel belirti olmak üzere tanımlanmaktadır (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2005; Başaran ve ark., 2008). Eğer insanlar kaygı yaşıyorlarsa, kendi kişiler arası problemlerinin çözümünde zorluklar yaşama ve başka insanlarla olan etkileşimlerinden kopma eğilimindedirler (Öztürk, 2004; Rubin ve Burgess, 2001). Kaygının başlangıç yaşı çok erkendir, bu durum on yaşın altında başlar ve temeli çocukluk yıllarında atılır (Burkovic, 2011). Kaygı, insanı bazen dürtüleyerek yaratıcı ve yapıcı davranışlara teşvik eder. Kaygı, bazen de yaratıcı ve yapıcı davranışları engeller ve huzursuzluk yaratır (Keziban Duman ve ark., 2008).

Beden ve hareket eğitiminin çocukların fiziksel ve davranış gelişimleri üzerindeki etkilerinin önemi göz önüne alınarak, bedenin veya öğrencilerin gelecekteki çeşitli fiziksel aktivitelere gönüllü katılımlarını sağlayabilir (Mamak, 2013). Uygun öğretim yönteminin belirlenebilmesi için; sınıf mevcudu, malzeme ve tesisler gibi faktörler dikkate alınmalıdır. Öğretim yöntemleri, aktivitenin özelliği, ulaşılmak istenen özel amaçlar veya hedefler, öğrencinin yaş ve yetenek seviyelerine göre belirlenir (Şirinkan ve Erciş, 2009).

Beden eğitimi (spor) ile ilgili kaynaklar incelendiğinde öğretme-öğrenme etkinliklerinin düzenlenmesinde strateji, model, yöntem, teknik, stil ve taktik kavramlarının kullanıldığı görülmektedir (Yoncalık ve ark., 2009). Mosston ve Ashworth'un kullanıma sunduğu 11 öğretim stili Komut Stili-A, Alıştırma Stili-B, Eşli Çalışma Stili-C, Kendini Denetleme Stili-D, Katılım Stili-E, Yönlendirilmiş Buluş Stili-F, Problem Çözme: Tek Doğru Stili-G, Problem Çözme: Farklı Yollar Üretimi Stili-H, Öğrencinin Tasarımı Stili-I, Öğrencinin Başlatması Stili-J ve Kendi Kendine Öğretme Stili-K'dır (Saraç ve Muştı, 2013). Komut stili; öğrencileri, kontrollü ve düzgün bir şekilde harekete geçirebilmek, zamanı iyi kullanabilmek ve etkinliklerin sürekliliğini sağlayabilmek amacıyla; öğrencilerin öğretmenin vereceği komut ve uyarılara uyarak öğrenim etkinliğine katılmasıdır. Bu yöntemde öğretmen konuları amacına uygun olarak, öğrencinin anlayabileceği düzeye indirerek öğrenciye tam ve eksiksiz olarak yapmak zorundadır. Öğretmenin ders uygulamasındaki yaklaşımı, canlılığı ve öğrencilerle olan iletişimi bu yöntemin etkinliğini ve başarısını direkt olarak etkiler. Katılım stili; öğrencilere etkinliklerde daha çok özgürlük tanımak ve onların derse ilgisini çekmek, kişinin amaçladığı ile performans gerçeği arasındaki bağlantıyı görmesini sağlamak ve diğer yöntemlere göre daha ileri bir bireyselleşme sağlamak amacıyla uygulana bir yöntemdir. Bu yöntemde öğretmen, öğrencilere bağımlı olacakları bir ölçütte öne sürmez. Performans farklılıklarını dikkate almaz. Her öğrenci kendi yetenek düzeyine göre hareketlere katılır. Bu yolla öğrenciler, gerçek kapasitelerini öğrenerek kendilerine gerçekçi hedefler belirleyebilirler (Tüzemen, 2004; Tunçel ve ark., 2006).

Bu araştırmanın amacı, katılım stili ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin sürekli kaygı düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma nicel araştırma yaklaşımı ile temellendirilmiş olup, katılım stili ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin sürekli kaygı düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma deneysel nitelikte bir çalışmadır. Araştırma ön-test – son-test deneme modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini; Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir ilkokuldaki 5. ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; evreni oluşturan ve araştırmacının beden eğitimi ve spor derslerine girdiği 6A şubesindeki otuz (30) ve 6C şubesindeki otuz bir (31) toplam altmış bir (61) öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem grubu beden eğitimi öğretmeni tarafından iki aşamalı olarak belirlenmiştir. İlk olarak beden eğitimi öğretmenin dersine girdiği sınıflar kontrollü olarak belirlenmiştir. Daha sonra belirlenen iki sınıf arasında hangi sınıftaki öğrencilerle yaygın olarak kullanılan öğretim stillerinden komut stili (A stili) ile hangi sınıftaki öğrencilerle de katılım stili (E stili) ile ders işleneceğini belirlemek için basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Her iki sınıftaki öğrencilere de on altı (16) hafta boyunca beden eğitimi ve

spor derslerinde yer alan ders müfredatı uygulanmıştır. Beden eğitimi ve spor dersleri, basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 6A şubesindeki öğrencilerle komut stiline (A stili) göre 6C şubesindeki öğrencilerle de katılım stiline (E stili) göre işlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma sonunda değerlendirme yapabilmek için araştırmanın başında ve sonunda Beden Eğitimi Sürekli Kaygı Ölçeği (BESKÖ) her iki sınıftaki öğrencilere çalışmanın başında ön-test olarak, çalışmanın sonunda da son-test olarak uygulanmıştır. BESKÖ' nün güvenilirliği, Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı ve test-tekrar test tekniği ile belirlenmeye çalışılmıştır. Ölçeğin bütünü için iç tutarlık katsayısı .94 olarak hesaplanmıştır. Birinci alt boyut olan "Bilişsel Süreçler" için iç tutarlık katsayısı .93, ikinci alt boyut "Somatik Anksiyete" için .97 ve üçüncü "Endişe" alt boyutu için iç tutarlık katsayısı .98 olarak belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre ölçek alt faktörler ve genel bazında yüksek derecede iç tutarlığa sahiptir. Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek üzere doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Ölçeği oluşturan maddelerin alt boyutlara dağılımının DFA sonucunda orijinal ölçekteki dağılımla aynı olduğu saptanmıştır. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizi sonucunda Beden Eğitimi Sürekli Kaygı Ölçeği'nin Türkçe formunun kültürümüze uygun, Türkiye'de öğrenim gören lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik sürekli kaygılarının belirlenmesi için kabul edilebilir düzeyde geçerlik göstergeleri bulunan ve yeterli güvenilirlik katsayılarına sahip bir ölçek olduğu tespit edilmiştir (Kalemoğlu Varol, 2014).

Verilerin istatistiksel analizi

Veri analizinde spss istatistik programında; ön test son test karşılaştırmalarında normal dağılıma uyan veriler için bağımlı gruplarda paired-samples t testi, bağımsız gruplarda ise independent t testi, grup ve cinsiyet dağılımlarını görmek için yüzdeler olarak analizleri yapılmıştır. Tip 1 hata için $\alpha = 0.05$ düzeyi alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Araştırma grubundaki öğrencilerin yüzdeler dağılımları

Grup	N	%
Komut Stili	30	49.2
Katılım Stili	31	50.8
Toplam	61	100

Tablo 1' e bakıldığında araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin % 49.2 sinin komut stili ile % 50.8 sinin ise katılım stili ile ders işlenecek grupta olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Araştırma grubunun cinsiyete göre yüzdeler dağılımlarını gösteren tablo

Cinsiyet	N	%
Kız	27	44.3
Erkek	34	55.7
Toplam	61	100

Tablo 2' ye bakıldığında araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin % 44.3' nün kız öğrenci, %55.7' sinin ise erkek öğrenci olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Beden eğitimi sürekli kaygı ölçeği öğrenci görüşleri independent t-test ön-test ortalamaları puan farklarının karşılaştırılması

Beden Eğitimi Sürekli Kaygı Ölçeği Maddeler	Grup	N	Ön-test			
			Ort.	Std.sp	t	P
Bilişsel Süreç	Komut Stili	30	17.97	1.217	.347	.730
	Katılım Stili	31	17.87	.927		
Somatik Anksiyete	Komut Stili	30	10.33	1.269	.370	.713
	Katılım Stili	31	10.23	.990		
Endişe	Komut Stili	30	21.13	1.502	1.406	.165
	Katılım Stili	31	20.58	1.566		

Tablo 3' e bakıldığında, katılım stili ile dersler yapılmadan önce, Beden eğitimi sürekli kaygı ölçeği öğrenci görüşleri independent t-test ön-test analiz sonuçlarına göre her iki gruptaki öğrencilerin bilişsel süreç, somatik anksiyete ve endişe alanlarında ön-test ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4: Beden eğitimi sürekli kaygı ölçeği öğrenci görüşleri independent t-test son-test ortalamaları puan farklarının karşılaştırılması

Beden Eğitimi Sürekli Kaygı Ölçeği Maddeler	Grup	N	Son-test			
			Ort.	Std.sp	t	P
Bilişsel Süreç	Komut Stili	30	20.53	.973	13.125	.000
	Katılım Stili	31	14.58	2.292		
Somatik Anksiyete	Komut Stili	30	18.87	1.456	10.522	.004
	Katılım Stili	31	13.58	2.349		
Endişe	Komut Stili	30	22.77	1.305	22.500	.000
	Katılım Stili	31	13.48	1.860		

Tablo 4'e bakıldığında, katılım stili ile dersler yapıldıktan sonra, beden eğitimi sürekli kaygı ölçeği öğrenci görüşleri independent t-test son-test analiz sonuçlarına göre her iki gruptaki öğrencilerin bilişsel süreç, somatik anksiyete ve endişe alanlarında son-test ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara bakıldığında, komut ve katılım stili ile işlenen beden eğitimi derslerine katılan öğrenci sayılarının ve cinsiyet yönünden her iki grubu oluşturan öğrencilerin sayılarının bir birine yakın olduğu görülmüştür (Tablo 2).

Tablo 3' e bakıldığında, katılım stili ile dersler işlenmeden önce komut stili ve katılım stili grubunu oluşturan öğrencilerin ön-test ortalama puanları açısından öğrencilerin stres düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Ülkemizde beden eğitimi ve spor derslerinde öğretmen ve konu merkezli ders işlemenin ağırlıklı olduğu yönünde fikir vermektedir. Bu yaklaşım daimici ve esasici eğitim felsefesinin

ilkelerine dayanır ve öğrenci ilgi gereksinimlerine yeterince yer vermez (Demirhan ve arkd., 2008).

Tablo 4' e bakıldığında, katılım stili ile dersler işlendikten sonra, komut stili ve katılım stili grubunu oluşturan öğrencilerin son-test ortalama puanları açısından öğrencilerin stres düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın katılım stili ile işlenen beden eğitimi derslerinin lehine olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Daha öğrenci merkezli, daha öğrenci katılım ve öğrencinin ilgi, yetenek düzeyine göre olan katılım stiline, çocukların olumlu kişilik gelişimine, duygusal olarak daha iyi hissetmesine, hoş görü, yardımlaşma gibi değerlerin gelişmesine, kaygı ve stres gibi olumsuzlukların en aza indirilmesinde katılım stili ile işlenen derslerin, komut stiline göre işlenen derslere göre daha etkili olduğu söylenilebilir. Bilişsel kaygı, kaygının zihinsel bölümüdür ve kişinin kendi negatif değerlendirmeleri veya başarıyla ilgili olarak negatif beklentileri tarafından ortaya çıkmaktadır. Bu durum sporda istenilen performansın sergilenemeyeceği şeklinde görülür (Kunter, 1996). Beden eğitimi dersi esnasında ya da spor müsabakalarında sürekli kaygı ve durumluk kaygının öğrenciler üzerinde oldukça yaygın olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla duyuşsal faktörlerden biri olan kaygı, öğrencinin müsabaka esnasında başarısını ve performansını, güdülenme ve özgüvenini etkileyen antrenörlerin, ailelerin ve öğretmenlerin üzerinde dikkatle durması gereken bir değişkendir (Toktaş, 2017). Beden Eğitimi ve Spor, sağlıklı bir kişilik yapısının oluşumunda etkin bir rol oynamakta ve genç bireylerin sağlıklı kişilik gelişimleri için büyük önem taşımaktadır (Uslu ve Hasırcı, 1999). İyi planlanmış bir hareket eğitimi programı ile çocuklar diğer çocukların farkına varma, onlarla uyum içerisinde hareket etme ve işbirliği kurma yeteneğini geliştirebilirler (Özlu-Fazlıoğlu ve Baran, 2004). Beden eğitimi dersinde duyuşsal alan gelişimi açısından en etkili yöntemin katılım yöntemi olduğu bulunmuştur (Böke, 2016).

Sonuç olarak; katılım stili ile ders işlenen 6C sınıfındaki öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde ki sürekli kaygı düzeylerinin, komut stili ile ders işlenen 6A şubesindeki öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinden daha düşük olduğu görülmüştür. 6C şubesindeki öğrencilerin katılım stili ile işlenen beden eğitimi ve spor derslerinde, öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebildiklerinden, dersin yarışma ortamından uzak bir şekilde işlenmesinden, öğrencilerin kendi düzeylerine göre aktiviteleri daha rahat yapabilmelerinden dolayı öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin düşük olmasında katılım stiline etkisinin olduğu söylenebilir. Çocukların gelişim özellikleri ve gelişim ilkelerinden olan; "Gelişimde bireysel farklılıklar vardır" ilkesi göz önünde bulundurulduğunda okullarda işlenen beden eğitimi derslerinde katılım stiline daha fazla ağırlık verilerek derslerin işlenmesi sonucunda derslerin daha keyifli ve verimli geçebileceği söylenilebilir. Bu çalışma bundan sonra buna benzer yapılacak çalışmalara da örnek olabilir.

KAYNAKLAR

- Achenbach, T., M. (1982). *Developmental psychopathology*. New York: Plenum.
- Amerikan Psikiyatri Birliği (APA). (2005). *Psikiyatride hastalıkların tanılanması ve sınıflandırılması el kitabı*. Dördüncü Baskı (DSM-IV-TR), (Çev: E. Köroğlu). Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Başaran, M. H. (2008). *Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. T.C. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya, s.25-28.
- Böke, H. (2016). *Beden eğitimi derslerinde farklı özel öğretim yöntemlerinin kullanılmasının öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlarına etkisinin araştırılması*. T.C. İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, s: 63.
- Burkovik, Y. (2011). *Sosyal fobi görüne ve görünmeyen yüzleri*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Kalemoğlu Varol, Y. (2014). Beden eğitimi sürekli kaygı ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 11(1),221-235.
- Keziban Duman, G. (2008). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin durumluk sürekli kaygı düzeyleri ile sınav kaygısı düzeyleri ve ana – baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Programı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, s: 11-13.
- Kunter, E. (1996). *Sporda stres ve performans*. İzmir: Saray Tıp Kitap evleri.
- Özlü-Fazlıoğlu, Y., ve Baran, G., (2004), *Duyusal entegrasyon programının duyuşsal ve davranış problemleri üzerine etkisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Öztürk, A., (2004). *Sosyal kaygıya ilişkin kendini sunma modeli*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara, s: 1.
- Rubin, K.H. & Burgess, K. (2001). *Social withdrawal and anxiety*. Oxford, UK: Oxford University Press, s: 407-434.
- Saraç L. ve Muştu E. (2013). Öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretim stillerini kullanım düzeyleri ile stillere ilişkin değer algılarının incelenmesi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 4(2),112-124.
- Şirinkan, A., ve Erciş, S. (2009). İlköğretim okullarındaki beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanan öğretim yöntemleri ve ölçme – değerlendirme kriterlerinin araştırılması. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3),184-189.

- Toktaş, S. (2017). *Okul spor müsabakalarına katılan lise öğrencilerinin kaygı özgüven ve güdülemelerini arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora tezi.
- Tunçel, Z. (2006). *İşbirlikli öğrenmenin beden eğitimi başarısı, bilişsel süreçler ve sosyal davranışlar üzerindeki etkileri*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Programı Doktora Tezi, İzmir.
- Uslu, A., ve Hasırcı, S. (1999). Lise ve dengi okullarda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi derslerinin sosyal uyum düzeyine etkilerinin araştırılması, *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*,3(4), 25-31.
- Yaldız, A.S., ve Özbek, O. (2018). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 75-81 doi:10.24106/kefdergi.375194.
- Yılmaz, A., ve Güven, Ö. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmeni kavramlarına yönelik algılarının çizme yazma tekniği ile incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 55-77.